

Filipos Patsalis (Philippos C. Patsalis)

Lietuvos mokslų akademijos užsienio narys nuo 2014 m.
Specialybė – biologija
Gimė 1962 m. liepos 12 d. Kipre.

Mokslinis indėlis į biologijos mokslų kryptį.

Prof. dr. Filipos Patsalis yra vienas žymiausių citogenetikos specialistų pasaulyje. Jo darbai apima labai platų genetikos mokslo diapazoną, tarp jų neinvazinio priešgimdyvinio įgimtų ligų diagnozavimo metodų kūrimas. Šia tema profesorius yra parašęs keletą knygų apžvalginių skyrių. Aneuploidų nustatymo metodas vaisiaus vandenyse yra apgintas JAV patentu (2011 m.). 2011 m. įkūrė kompaniją, kuri gamina regentų rinkinius ir testus prenatalinei genetinei diagnostikai. F. Patsalis tiria genų struktūras ir ligų ryšius bei vykdo plataus profilio žmonių populiacijų genomų tyrimus. Jo publikacija *Y-chromosomos įvairovė Europoje yra labiau nulemta geografiniu veiksmu nei kalbos veiksmu* atspausdinta 2000 m. Am. J. Human Genetics žurnale yra labiausiai cituojamas jo darbas (373 citavimai). F. Patsalio 114 mokslinių darbų yra cituoti 1639 kartus (h-indeksas – 19). Kasmet jo darbai cituojami 130–160 kartų.

1993 m. baigęs mokslus JAV, F. Patsalis įkūrė Kipro neurologijos ir genetikos instituto Citogenetikos skyrių. Jis yra keletą Europos akademinė genetikos srities asociacijų direktorių tarybos narys, Kipro atstovas Europos citogenetikų asociacijoje, EuroGenTest asociacijoje, ES COST veikloje ir kt. Aštuonių mokslinių žurnalų redakcinių kolegijų narys.

Mokslinis ir akademinis bendradarbiavimas su Lietuvos mokslininkais ir mokslo institucijomis.

F. Patsalio kvietimu keturi Lietuvos mokslininkai stažavosi Kipro neurologijos ir genetikos instituto Citogenetikos skyriuje. Įgytos citogenetikos žinios pritaikytos Lietuvoje moksliniuose tyrimuose bei išmokti nauji diagnostiniai metodai. F. Patsalis konsultuoja Lietuvos doktorantus, kartu dalyvauja EK moksliniuose projektuose. Ši veikla aktyviai vykdoma ir plečiama.

Kultūrinė veikla Lietuvoje ir užsienyje Lietuvos visuomenės bei LMA bendruomenės labui.

Preiksaitiene E, Molytė A, Kasnauskienė J, Ciuladaite Z, Utkus A, Patsalis PC, Kučinskas V. Considering specific clinical features as evidence of pathogenic copy number variants. J Appl Genet. 2014 May;55(2):189-96. doi: 10.1007/s13353-014-0197-x. Epub 2014 Feb 18. – tai mokslinė publikacija, kurioje nagrinėjama genetinė informacija, remiantis Lietuvoje surinkta medžiaga apie pacientus su protine negalia.

Monografijos, studijos bei kiti darbai, skirti Lietuvos pažangai ir problematikai.

F. Patsalis pelnė ne vieną nacionalinį ir tarptautinį apdovanojimą už inovacines technologijas ir mokslinių tyrimų pažangą intelektinės negalios genetikoje. Profesoriaus dėka Lietuvos tyrėjai įgijo patirties pritaikant molekulinės citogenetinės technologijas. Lietuvos asmenims su intelektine negalia atlikti molekulinio kariotipavimo tyrimai, gauti rezultatai apibendrinti publikacijoje *Considering specific clinical features as evidence of pathogenic copy number variants*. Lietuvos asmenų su intelektine negalia klinikinių ir genetinių duomenų tyrimo metu apibūdintas chromosominei patologijai būdingas fenotipas gali padidinti molekulinio kariotipavimo technologijų pritaikymo diagnostinį efektyvumą ir padėti atskirti molekulinį citogenetinių mutacijų pasireiškimą fenotipines pasekmes lyginant su molekuline genetinė, epigenetine ir kita patologija. F. Patsalis 2009 m. ir 2013 m. skaitė paskaitas Vilniaus universitete, kartu su Lietuvos mokslininkais rengė tarptautinę Žmogaus genetikos mokyklą Vilniaus universitete, skaitė joje paskaitas.

Nuopelnai Lietuvos valstybei.

F. Patsalis yra žinomas Kipro Respublikos mokslininkas, Kipro mokslinės tarybos narys, dalyvaujantis Kipro Vyriausybės veikloje, yra keletą Europos Komisijos komitetų narys, savo konsultacine veikla remia Lietuvos Respublikos veiklą tarptautiniu lygiu. Kartu su Lietuvos mokslininkais dalyvauja rengiant naują EK programą *Horizontas 2020*.

Prof. dr. Filipos Patsalį į LMA užsienio narius iškėlė LMA Biologijos, medicinos ir geomokslų skyrius.

Daugiau informacijos: http://www.lma.lt/uploads/Uzsienio_nariai_eng/Patsalis_Eng.pdf